

Előfizetési árak:
Egy hónapra 2 P
40 fillér, negyedévre
7 pengő. Egyes
szám ára: 10 fillér.
Megjelenik a kora
4 órai ni órákban.

Bácskai Ujság

Szerkesztőség Baja,
Árpád-tér 46. szám
Telefon: 46. Kiadó-
hivatal Vörösmarty
u. 6. Telefon: 45.
Postafiók: 18. —

XX. évfolyam 217. szám

(BAJAI UJSÁG)
POLITIKAI NAPILAP

Baja, 1938. szeptember 27., kedd

A tatarozási adókedvezmények meghosszabbítását kézik

Az építőipari érdekségek kérelmével fordultak az illetékes tényszökhöz a tatarozási adókedvezmények meghosszabbítása érdekében. Mint ismeretes, ez év végén járnak le a kedvezmények. Mivel pedig ezek a munkálatok az építőiparnak legjelentősebb megbízásait adják, arra törekszene az érdekképviselők, hogy ezt a jövőre is biztosítsák.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter az elmúlt hetek folyamán, amikor ez ügyben az érdekeltségeket fogadta megnyugtató kijelentéseket tett a kérelem ügyében.

Alig 14—15 cukorfokos a korán szüretelt szőlő mustja

A borpiacon az árak változatlanul szilárdak. Az elmúlt napokban szüretelt mustok általában nagyon gyöngék, és a klosterneuburgi mustmérték csak 14—15 fokot mutatnak. Ha az időjárás továbbra is száraz és napos maradna, úgy a később szüretelésre kerülő borok minősége még sokat javulhatna. Az ócorok iránt igen élénk a kereslet és az árak szilárdak. Az ugynevezett kommerszborokért 25—28 filléres árat fizettek, a jobbminőségű uradalmi borok ára 30—40 fillér között mozog, de ennél jobb árakat is lehet már elérni.

Holtan találták az országoton

Unger Pál 38 éves bajai biztosítási ügyvédöt vasárnap holtan találták a vaskuti országoton. A mentők hazaszállították, s a vizsgálat megindult. Megállapították, hogy szívszélhűdés ölte meg.

Futball

Phóbusz—Budafok 2:1 (1:1)
Hungária—Ferencváros 3:0 (1:0)
Ujpest—Szolnoki MÁV 3:0 (1:0)
Bocskai—Salgótarjáni SE 8:0 (6:0)
Szeged—Zuglói 2:0 (1:0)

Dr. Gonczlik Kálmán — pápai prelátus

Szombaton délelőtt magasrangú vendége volt a belvárosi plébániának. Zichy Gyula gróf kalocsai érsek, az egyházmegye főpásztora tisztelte meg látogatásával a várost. A főpásztor egy nagy ajándékkal jött Bajára, amely a belvárosi plébániának és a városnak egyformán büszkesége és öröme. Egy irást hozott az egyházmegye főpásztora a szentatyától, Pacelli államtitkár aláírásával s ez a Rómából küldött irás közli, hogy Őszentsége XI. Pius pápa dr. Gonczlik Kálmán belvárosi plébánost házi főpapjává, prelátusává nevezi ki.

Amikor az egyházmegye érseke erre a magas kitüntetésre ajánlotta Rómában a belváros plébánosát — amint a kísértő érseki leirat is kiemeli — jutalmazni kívánta annak három évtizedes lankadatlan és eredményes lelkipásztori munkáját s az egyházi közigazgatás és az Actio Catholica terén kifejtett értékes és nagyszerű működését. Azt a munkát, amelynek jutalma lett ez a ritka szép kitüntetés, nem kell külön ismertetnünk és nem kell méltatnunk. A tevékenység és a munka lehetőségének minden területén alkot, épít, orvosol az a hatalmas dolgozó tábor, amelynek tereje, éltezője, útmutatója a belváros plébánosának szelleme. Ez a tábor hit

buzgalmi, apostoli, közművelődési és jótékonyági téren hatalmas munkát végez s ennek eredményeit, gyümölcseit a város egész társadalma értékeli és élvezi.

Dr. Gonczlik Kálmán apátplébános újabb kitüntetésének méltán örvend minden bajai lélek. Ez a kitüntetés nemcsak a személyt, hanem rajta keresztül a várost is érte. Örömmel szolgál, hogy a nagy egyház itteni nyáját olyan főpap vezeti, akit az évek, a nehézségek csak edzenek, erősítenek és még nagyobb erő és akarat kifejtésére ösztönöznek s örömlátunk, hogy ezt a munkát nem csak a mi részünkről kíséri hála és őszinte esodálat.

A pápai prelátusi méltóság egyébként régi keletű és ezzel a római kuria, a pápai udvar legkiválóbb papjait szokták kitüntetni. Később a Kurián kívüli elő kiváló papoknak is adományozni kezdték ezt a méltóságot; mint a pápai udvar legmagasabb kegyét, a buzgó papi élet, az egyházi élet terén megnyilvánuló tevékeny és kiváló eredményes munkásság elismeréseképpen. A pápai prelátusi méltóság főpapi kiváltságokkal az „illustrissimus” magyarul „méltóságos” címmel jár. Az egyházi ruházatban is megkülönböztetik ezt a főpapi méltóságot. A pápai prelátus egyházi ténykedések al-

kalmával violaszíni, egyébként violaszegélyű reverendát visel fölötté széles lilaszíni köpennyel mint a püspökök.

Dr. Gonczlik Kálmán pápai prelátust vasárnap és hétfőn számtalan tisztelője s a társadalmi élet vezetői a legnagyobb örömmel üdvözölték. Az üdvözlők és a jókívánságok tolmácsolójának sorához boldogan csatlakozik minden egyes hívő, hogy erőt áldást kérjen az eg urától lelki vezetőjére, akinek munkája százak és ezrek számára jelentette a jótékonykodás áldását.

Hlvei táborának ékes szavakánál, virágcsokroknál is szebb gratulációja az az ígélet, hogy az ő céljának megvalósítása érdekében továbbra is összefognak a katolikus egységbe és egyesülésbe s követik prelátus plébánosukat a szép tervek útján, amely az evangélium ígéivel indul a lelki megújulás a szociális átállás világa felé s amely elesetteket segít, könyeket töröl és gyengéket erősít apostoli munkásságával. Kívánságunk az, hogy a nyáj kövesse továbbra is pásztorát ezen az uton s új méltóságban is adja meg az apostoli munka vezetőjének a dolgozó munkabírást, kitartást és a másokat is erősítő buzdító lélek erejét.

Tizenötezer főnyi hatalmas emberorkán követelte vissza Baja város revíziós nagygyűlésén a magyar Felvidéket

A nagygyűlésről táviratilag üdvözölték a kormányzót, Mussolinit, Hitlert és Moscicki elnököt

A Move kezdeményezésére és rendezésében a társadalmi egyesülésekkel karöltve vasárnap délután 6 órakor tartotta meg nagygyűlését a város hazafias érzelű közönsége. Az öntudatnak, a lelkesedésnek, a törhetetlen akaratnak és nemzeti érzések impozáns hitvallása volt az a tizenötezer főnyi hatalmas tömeg, amely fegyelmezett zárt sorokban ellepte a Szent István-teret, ahol a nagygyűlést lefolytatták. Nagymagyar-

ország térképéről szimbolizálta az óriási embererdő felállítása és elrendezése. A fekete ember tömegben élesen meghatározott sáv jelezte az ország testéről letépett Felvidéket.

Óriási embertömegek

A nagygyűlésre már a kora délutáni órákban csoportosan özönlött a közönség. Valamennyi társadalmi réteg, hatóságok, hivatalok, intézmények, egyesületek vezetői s a lakosság minden rendű

és rangú képviselői itt adtak egymásnak testvéri találkozót.

A gyűlésen ott volt dr. Gonczlik Kálmán pápai prelátus, dr. Latinovits János főispán, vitéz dr. Bajsay Ernő alispán, dr. Bernhart Sándor polgármester, valamennyi plébánia papsága és a középiskolák ifjúsága a tanári karral együtt.

Kezdődik a nagygyűlés

A nagygyűlés a nemzeti Him-

Kötöttárúk, Puloverok, Harisnyák, Keztyűk, Női fehérneműek, Hálóing, Combiné, nadrág, füző, melltartók nagy választékban

REINHARDT DIVATCSARNOK-ban

— BAJA. — Telefonszám: 188.

nuszszal kezdődött, amit Herr György karnagy vezetésével a Bajai Daloskör énekelt a közönséggel együtt. A szónokok a városháza erkélyéről beszéltek, mondanivalójukat megafonon közvelítették.

Temunovics József beszél

Az első beszédet Temunovics József kórházi lelkész mondotta.

— Husz esztendeje várom e napot — szólott leirhatatlan lelkesedés közepén — azokkal, akikkel végigküzdöttük a háborút azokért, akik ott alusszák siri álmukat az elszakított Kárpátok alatt... Elérkezett a nap, amikor méltán mondhatjuk: Igazságot Magyarországnak.

Mienk ez a föld

— Mi azt akarjuk: legyen úgy, mint régen volt. Pozsony, Kassa, a Felvidék, a Tatra és a Fátra minden talpalatnyi vérrrel szerzett földjét a miénknek akarjuk. Azt akarjuk, hogy Rákóczi álma csendes legyen és nyugodt... Az a husz év, amely elmúlt, tűnjön el, mint egy rossz álom — A miénk volt, a miénk ma

is az a föld!

— Nem a fegyver a fontos, nem a fegyver a minden, hanem az ember, aki a fegyvert fogja. Egy nemzet élete örök, addig él, ameddig akarjuk, mi pedig élni akarunk.

A Move és a megyei ifjuság nevében

dr. Lieli Pál tb. szolgabíró mondott gyujtóhatású beszédet.

— A nemzet tálongó sírjánál állunk mi magyar ifjuság, de rendeltetésünk az élet és mi élni akarunk! Ellenségeink sakálvöltésébe belekiáltjuk jogunkat: a magyar ifju élni akar. Most mi következünk mai magyar ifjuság! Kívesszük apáink kezéből a fegyvert és ha összedőlnek is a hegyek, visszafelé folynak a folyók, mai magyar ifjuság, ott leszünk.

— Fel a zászlót, a kereszties zászlót, emeljük magasra, hogy az egész világ lássa.

A magyar munkásság szónoka

Dr. Lieli Pál leirhatatlan lelkes

visszhangot kiváltó beszéde után Lieber Imre börmunkás, a Nemzeti Munkaközpont kiküldötte a magyar munkásság nevében beszélt.

— Egy a vágya és egy az akarata mindannyiunknak: husz év hazugságának és csalásának legalább egy része szűnjék meg.

Igazságot Magyarországnak

A viharos élejtésekkel sűrűn felbeszakított beszéd után a nagygyűlésen megjelenő bácsbokodi fuvószónokar eljatszotta Falu Tamásnak Kaimar Pál megzenésítette versét: „Igazságot Magyarországnak, amit a közönség lelkesülten énekelt.

Kemény Gábor beszéde

Kemény Gábor ev. lelkész volt a következő szónok. Nagyszerűen felépített beszéde mély hatást keltett.

— Igazságot Magyarországnak! — kezdte beszédét. — Történelmi időkot állunk és ezekben a történelmi órákban nekünk sötét éjszakába kényszerült magyaroknak feltűnik a reménység hajnala.

Német feltételek az új német határok biztosítására

Berlin, szeptember 26. Német politikai körökben feltűnt, hogy a külföldi sajtóban a legkülönbözőbb vélemények keringenek arról a kérdésről, hogy Németország a szudétánémet kérdés megoldása után hajlandó-e biztosítani Csehszlovákia határait. Ezzel kapcsolatban német politikai körök megjegyzik, hogy addig nem látnak lehetőséget az új csehszlovákiai körülmények között Németországot arra kötelezhetné, hogy az új cseh állam határait akkor is biztosítsa, ha ez más csehországi nemzetiségek önren-

delkezési joga alapján kérdésessé válhat. Természetesen — hangsúlyozzák ezek a körök —

másképpen állnának a dolgok, ha Csehszlovágitól elkapcsolnák azokat az idegen kisebbségeket, amelyek nem akarnak közös határon belül élni a csehekkel.

Hogy Németország sohasem tartott igényt cseh nemzetiségű területekre, az közismert.

Kettő és három szobás tiszta szép lakás kiadó.

Cím: Budapesti-ut 18. emelet.

En hiszek ennek a nemzetnek élni akarásában. Hiszünk, hogy itt és másutt ennek a lelkesedésnek szent a hevülése. Üzenet hordozója, üzenet hordozója vagyok azoknak, akik husz évvel ezelőtt már ott voltak és ma itt állnak a zászló, a magyar frontarcos zászló alatt. (Hosszas éljenzés)

— Ez minden vágyunk! Egy az imánk, a hitvallásunk, egy az Isten, egy a haza és egy a szabadság, amelyre vágyunk.

Minden a jövőöért

Pestuka Ferenc a bajai Ipartestület és Iparoskör elnöke az iparosság érzelmeit tolmácsolta.

— A mai nagygyűlés impozánsan megmutatta milyen a magyar egység. Tudjuk ma minden a magyar jövőöért, fiatalokért történik. Ezt véssé szívébe mindenki és ne feleddje el, a kitartás, az egység a mi legnagyobb erőnk.

Ez az ifjuság egységesen áll és vár

Dr. Somogyi Ferenc pécsi egyetemi m. tanár a Turul pécsi kiküldötte beszélt ezután.

— Tul minden keserűségen, tántoríthatatlan hittel, fajtánk lángoló szeretetével kiáltjuk: ez az az ifjuság egységesen, fegyelmzetten áll és vár, vár a parancsra, melyről husz éven át álmodott.

Az üdvözlő táviratok

Temunovics József bejelentette, hogy a nagygyűlésről táviratilag üdvözlik Horthy Miklós kormányzót és a magyarság barátait Mussolinit, Hitler, és Moszciki lengyel elnököt. A közönség a táviratok ismertetésekor igaz lelkesedéssel percekig éltette az üdvözlendőket.

A táviratokat vltéz Hódsághy Béla író és tanár szövegezte.

A nagygyűlés a Szózat élénkítésével ért véget.

Halló! Figyelem!

Gazdaságok! Hízlalók!

Fiakkeresek! Fuvarosok!

Száritott szemes tengeri olcsón kapható a nagymalomban.

5 q vételnél házhoz szállítva.

Bérszáritást bárkinék végzünk.

Morzsolás a csutkáért száritás 1-50 pengő.

Csutka.

Fedett helyen tároló csutka q-a a helyszínen . . . . . 1,50 P házhoz szállítva . . . . . 2,— P

Kapható és előjegyezhető a Bajai Nagymalom Telepén (Budapesti-ut)

Óra, ékszer, ezüstáru, alpaccaáru, ólomkristály dus választékban. — Régi ékszerek,

brilliáns és törött arany beváltás a legmagasabb napi árban

Saját javítóműhely!

Telefon: 2-93.

SZIKLAI

Órás-ékszerész

Baja, Gróf Zichy Bódog-tér 2.

HIREK

Szept. 27 kedd Damján

Ejleli szolgálata tartanak!

Reggel fél 8 órakor és vasárnap d. u. nyitva a dr. Makray László és Gyarmati Emil gyógyszerészek.

— **A női kongregáció föl hívása.** A női kongregáció föl hívja a kongregantistákat, hogy szeptember hó 27-én, kedden délután 5 órakor tartandó gyűlésen okvetlenül megjelenjen sziveskedjenek.

— **Házat vett a város sok gyermekes családnak.** A város pénteken az árverésen 900 pengőért megvásárolta a Pető utca 10. számú házat. A vételt a kisgyűlés jóváhagyta. A házat egy sokgyermekes családnak fogják kiadni.

— **Előadásokra alkalmassá teszik a kiscsávolyi iskola két tantermét.** Már régóta kéri a kiscsávolyi iskola két tantermének egybenyitását és hangszigetelő redős ajtóval való felszerelését, hogy előadások és ünnepségek rendezésére megfelelő helyiségek legyen az iskolának. A város most teljesítette ezt a kérelmet és 900 pengő szavazott meg erre a célra.

Szegelő munkások és munkások a bajai FAÁRUGYÁR-ban felvétetnek.

— **A bélben keletkező mérgek által okozott rosszuléteknél** egy-két pohár természetes **Ferenc József** keserűviz, gyors és biztos béltisztító hatásánál fogva, gyakran a legjobb szolgálatot teszi. Kérdezze meg orvosát.

— **Halálozás.** Szombaton délután 6 órakor hosszú ideig tartó és kínos betegség után 56 éves korában meghalt Baján Kalmár Pál nyugalmazott felsőszentiváni jegyző. Az elhunytért ma, hétfőn reggel fél 8 kor mutatták be az engedélytő gyászmisét a kiscsávolyi templomban s délután 4 kor temetik a kiscsávolyi ravatalozóból.

— **Főhívás a bajai orvosokhoz és orvosnőkhöz.** A tisztii főorvosi hivatal kéri a bajai orvosokat, hogy a Szegedi Orvosi Kamara választmányi és Országos Közgazdálkodási tagjának megválasztásához szükséges ajánlást iver Reiser Antal dr. városi tanácsnok, polgármester helyettesénél írják alá. Az aláírásokra 26-án, 27-én és 28-án délután a hivatalos órák alatt jelentkezzenek és a kamarai arcképes igazolványukat vigyék magukkal.

— **„Mária segits!”** imakönyv hatodik kiadásban, ismét kapható az Új Élet könyvereskedésben. Ára 1 pengő.

— **Megszökött (olva).** Sebők Márton 22-23 éves bátyai földműves munkaadójától Beacsik János bátyahatárbeli gazdától a munkások kifizetésére 80 pengőt felvet és ismeretlen helyre szökött.

SPORT

Bonyhádi TK—Bajai SE 3:2 (:1)

BSE érzi bevonult játékosainak hiányát. 20. percben Zsimbacher egyéni akcióból gólt szerez (1:0). Csilics gyönyörű kapufa lövése gólt érdemelt volna. 40. percben BSE Csilics hatalmas lövése révén egyenlített (1:1).

Szűnet után ismét vezetéshez juttatja csapatát Limbacher (2:1). Csilics elesik a 16 oszon belül, 11-es, amelyet ő is bejövédhetetlenül (2:2) Káloczy II. 11-est vét, amit Szűcs értékesít. (3:2).

BTSE—BMTE 5:2 (4:1)

Tartalékosan felálló MTE-t könnyedén verte a megerősített Turul. Fekete Kovács beadását fogó Rudics a kapuba löki (1:0). Majd Fekete Kovács kétszer jutítja góllhoz csapatát (3:0). Varga öngólt vét. (4:0). Stráhl felvágják, 11-es, Rabata beéri (4:1). Második félidőben MTE erősít.

Könyhalutorra

Falakra

a törv. védjegyű

„Eternit”

AZBESZTCEMENT NAGYLEMEZ

Könnyen tisztán tartható.

ETERNIT MŰVEK

Budapest, V. Berliini tér 5.

Fekete Kovács újabb gólt lő (5:1). Az utolsó percben Tantos szépít az eredményen (5:2).

Alosztályi eredmények vidéken: Nagymányokon: Nagymányoki SE—Bacska SE 4:4 (3:3)

Bácsalmáson: Szekszárdi TSE —Bácsalmási MOVE 4:1 (1:1)

— **Befejezés felé a szeremleli tagosítás.** Körülbelül fél év óta tart már Szeremle község határában a tagosítás. A munkálatokkal annyira előrehaladtak, hogy most már megkezdődött a birtokba helyezés is. A tagosítással kapcsolatos munkálatok nem sokára befejezhetik.

— **Romlott ételek okozta mérgezéseknél** a gyorsan és biztosan ható természetes **Ferenc József** keserűviz azonnali használata — egy vagy két pohárral — rendkívül fontos segédeszköz. Kérdezze meg orvosát.

Kattarinko

cipő

elegáns tartós formáját nem veszti. Egy vásárlás meggyőzi Önt. Erős iskolacipők.

URANIA

Szeptember 24-én, szombaton 6 és fél 9 órakor.
Szeptember 25., vasárnap fél 3, fél 5, fél 7, fél 9.
Szeptember 26-án, hétfőn 6 és fél 9 órakor.

RÖKK MARIKA

legnagyobb filmje

GASPARONE

(A mesekalóz)

Kitünő német filmoperett.

Kulturfilm - Híradó

Központi Filmszínház

Szeptember 23-án, pénteken 6 és 9 órakor.
Szeptember 24-én, szombaton 6 és 9 órakor.
Szeptember 25-én, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.
Szeptember 26-án, hétfőn 6 és 9 órakor.

Tisztelet a kivételnek

Kitünő magyar filmvígjáték. — Főszerepben: Tolnay Klári, Rátkai Márton, Ráday Imre, Bilcsi Tivadár, Mecséry Ila, Rózsashegyi Kálmán, Vizvári Mariska és Juhász József.

Alakítási
Olcsó árak!
Tisztítási

Fűzöt, haskötöt, melltartót
ÉLIÁSNÉ JAKAB ESZTI
fűzőszalonjában (Baja, Uránia-palota).
SELYEM FEHERNEMUK NAGY VALASZTEKA!

**Sezlonok,
matracok,
modern fotelek**

készítését és javítá-
sát a legolcsóbban,
vidékre is

Schaffler Mátvás
kárpitósnál
Erzsébet királyné-ut 2.
(A közben)

**550 négyszögöl
SZŐLŐ**

városhoz közel sűrű-
gösen olcsón eladó.

Érdeklődni: HORVÁTH PÁL
uriszabónál, BAJA

Vörösmarty Mihály-utca 4. sz.
(Az udvarban)

Rendes házaspár
házmesternek felvétetik
Cím: Budapesti-ut 18. emelet

Két tagu uri családnál nyugodt

otthont talál

finom lelkű urinő a város köz-
pontján nagyon szép, komfortos
lakásomban. — Cím a kiadóban.

Nagyterjedelmű
ládák eladók.
Batthyány-utca 30.

Bácskai Ujság
POLITIKAI NAPILAP

Kiadja az Új Élet nyomda R.-T. Baja
Felelős szerkesztő és felelős kiadó
Dr. Ruszthi Károly
Szerkeszti: Berényi János.

Szerkesztőség: Árpád-tér 6.
Telefon: 46. Kiadóhivatal:
Vörösmarty-u. 6. Telefon: 45.

Modern frizurák
Tartós hullám **Kemény J.**
Hajfestés
és Társainál
olcsón, garanciával

Megrendelésre házhoz szállítunk:

Tölgy Szil Nyár Füz

hasáb és dorong tűzifát,
akác, szil, tölgy és lágy aprítottfát.

Régi, megbízható beszerzési forrás:

Wiesel Sándor és Fia

Városi iroda: Tűzifatelep:
Haynald-u. 13. Horthy M.-u. 11.
42 — Telefon — 195

Nagybátony — Ujlaki Egyesült Iparművek
ajánlja

közvetlen a bányából

bármilyen kis mennyiséget házhoz szállítva

tojás szemet q P 4'50-ért
darabos „ q P 3'40-ért

Kereskedőknek árengedmény.

Rendelést felvesz és pontosan szállítja a bánya
megbízásából:

ENGEL DÁNIEL Madách Imre-utca 25.

Uszókőket felveszünk.

Meleg fürdő — egészség!

De ha nincsen vízvezeték? A megoldás:

lampart

fürdőgarnitúra (kád, kályha)

Vezeték nélküli, szerelés nélkül, bárhol felállítható!

**12 havi
részletre
iskapható**

T.
LAMPART GYÁRTMÁNYOK ELADÁSA KFT
Budapest, VII,
Erzsébet körút 19

Kérem díjtalan prospektusukat LAMPART
fürdőgarnitúráról.

Név: .....

Cím: .....

K e r a m i t
Egyszerű cement
Diszes mintás
M o s a i k
M e t t l a c h i
C s e m p e

Permetező beton hordók
Beton kemény ajtók
Működő síkereztek

Piramisok, Heraklit, Biber

szigetelő lemezek és
minden építőanyag a
legjutányosabb áron szerezhető be
tégla és cementárnyarban

GRUNHUT ÉS TSA

Baja. — Telefon: 160.

**burkoló
lapok**